

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Методичні рекомендації з організації самостійної роботи студентів
з дисципліни «Антикризове та вартісно-орієнтоване управління»

Освітньо–наукова програма: Економіка

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 051 «Економіка»

Укладач(і): д.е.н., проф. Саміра ПІЛЕЦЬКА

Конспект лекцій розглянутий та схвалений
на засіданні кафедри економіки повітряного
транспорту

Протокол № 22 від «13» червня 2022 р.

Завідувач кафедри Олена АРЕФ'ЄВА

Тема №1: Криза і її роль в соціально-економічних процесах. Механізм розробки і реалізації стратегії антикризового управління

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Теоретичні і методологічні основи визначення кризових процесів на підприємстві.
2. Вплив життєвого циклу організацій на фази розвитку кризових процесів та їх взаємозв'язок.
3. Зовнішні і внутрішні чинники виникнення кризи в організації. Вплив дисгармонізації економіки на розгортання кризових процесів.

Література

1. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Методика комплексної оцінки антикризового потенціалу підприємства. Економіка промисловості. 2018. №3(83). С. 76 – 92.
2. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки. Проблеми системного підходу в економіці : зб. наук. праць. К. : НАУ, 2018. Вип. 5(67). С. 100–106.
3. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Система адаптивного управління підприємством в умовах мінливого зовнішнього середовища. Бизнес Информ. 12 (491). 2018. С. 435 – 440.
4. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Інноваційний потенціал підприємства в системі антикризового управління. Облік і фінанси, 2020. № 1 (87) С. 178 – 184.
5. Arefiev Serhii, Miahkykh Iryna, Piletska Samira, Sopilko Iryna. (2019) Inflation processes as determinants of development of the economic activity subjects: economic and legal aspects. Fifteenth Scientific and Practical International Conference “International Transport Infrastructure, Industrial Centers and Corporate Logistics” (NTI-UkrSURT 2019) Volume 67. p. 7. URL: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196704001>
6. Korytko Tetyana, Piletska Samira, Arefieva Olena, Pidhora Yelizoveta, Fomichenko Inna. (2021) [The system of evaluating the effectiveness of employees motivation as a factor of the enterprise sustainable development](#). Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. Vol. 43, No. 4, pp. 545-554.
7. Kuzior A., Kettler K., Rań Ł. (2022). Digitalization of Work and Human Resources Processes as a Way to Create a Sustainable and Ethical Organization. *Energies*, 15(1), 172. DOI: 10.3390/en15010172
8. Korytko T., Bryl I., Piletska S., Arefiev S., Arefieva O. Strategy of innovative development of an enterprise on the basis of evaluation of its intellectual capital. Scientific Bulletin of National Mining University . 2021, Issue 3, p134-141. 8p.
9. Piletska S., Arefiev S. (2020) The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. JOURNAL OF CORPORATE RESPONSIBILITY AND LEADERSHIP. Vol. 7, issue 4, pp.43–58. URL: <http://jcr.l.umk.pl/journal/archive>

9. [Bolewski, A.](#) [Piletska, S.](#) Topical issues in analysis of the innovative potential of enterprises. Abstracts II International scientific-practical conference "Economic and business administration development: scientific currencies and solutions". October 21, 2021. Tom 2. K. : NAU, 2021. 10-12 P. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/53340>

Методичні рекомендації

Поняття кризи в соціально-економічному розвитку. Теорії криз та кризових процесів. Типологія кризових процесів. Причини виникнення кризи та форми її проявлення. Прояви кризи на мікро і макрорівні. Теоретичні і методологічні основи визначення кризових процесів на підприємстві. Кризове явище → кризова ситуація → передкризовий стан → кризовий стан → криза. Життєвий цикл організацій, фази розвитку та взаємозв'язок з кризовими процесами. Зовнішні і внутрішні чинники виникнення кризи в організації. Вплив дисгармонізації економіки на розгортання кризових процесів.

Економіка війни та повоєнний економічний розвиток України: проблеми, пріоритети, завдання.

Антикризові механізми фінансової стабілізації. Оперативні механізми усунення неплатоспроможності підприємства. Тактичні механізми відновлення фінансової стійкості. Стратегічні механізми забезпечення фінансової стабілізації. Роль стратегії в антикризовому управлінні. Види антикризових стратегій. Особливості розробки стратегій на авіаційних підприємствах. Порядок і зміст етапів розробки антикризової стратегії на авіапідприємствах. Чинники, що визначають вибір стратегії подолання кризи. Організація реалізації вибраної стратегії. Функціональні антикризові стратегії. Особливості формування і реалізації маркетингових стратегій антикризового управління. Напрями антикризової виробничої стратегії. Особливості розробки стратегії при гармонізації економічних процесів в економіці під впливом євроінтеграції. Оцінка ефективності стратегічних і тактичних рішень антикризового управління на авіапідприємствах в процесів економічних перетворень під впливом євроінтеграції.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття кризи в соціально-економічному розвитку.
2. Розкрийте теорії криз та кризових процесів.
3. Які прояви кризи на мікро і макрорівні.
4. Визначте зовнішні і внутрішні чинники виникнення кризи в організації.
5. Охарактеризуйте антикризові механізми фінансової стабілізації.
6. Які особливості розробки стратегій на авіаційних підприємствах.
7. Визначте порядок і зміст етапів розробки антикризової стратегії на авіапідприємствах.
8. Які особливості формування і реалізації маркетингових стратегій антикризового управління.
9. Які напрями антикризової виробничої стратегії.
10. Які особливості розробки стратегії при гармонізації економічних процесів в економіці під впливом євроінтеграції.

11. Як здійснюється оцінка ефективності стратегічних і тактичних рішень антикризового управління на авіапідприємствах в процесів економічних перетворень під впливом євроінтеграції.

Тема №2: Управління знаннями як область практичної діяльності

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Правове забезпечення антикризового регулювання та антикризового управління в Україні та за кордоном.
2. Актуальні проблеми управління персоналом в умовах розгортання кризових процесів на авіапідприємствах.
3. Особливості управління персоналом в умовах кризи.

Література

1. Ареф'єва, О., Сімкова, Т., & Жураківський, В. (2022). Стратегічний розвиток авіатранспортних підприємств в конкурентних умовах. *Економіка та суспільство*, (44). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-68>
2. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Лістрова М.С. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3> URL : <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726>.
3. Пілецька С.Т. Антикризове управління економічною стійкістю промислового авіапідприємства. : монографія. К. : Центр учбової літератури, 2014. 320 с.
4. Пілецька С.Т. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства в системі антикризового управління. Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет. – Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2016. Том 23. № 2. С. 139-145.
5. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Методика комплексної оцінки антикризового потенціалу підприємства. *Економіка промисловості*. 2018. №3(83). С. 76 – 92.
6. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки. Проблеми системного підходу в економіці : зб. наук. праць. К. : НАУ, 2018. Вип. 5(67). С. 100–106.
7. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Система адаптивного управління підприємством в умовах мінливого зовнішнього середовища. *Бізнес Інформ*. 12 (491). 2018. С. 435 – 440.
8. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Інноваційний потенціал підприємства в системі антикризового управління. *Облік і фінанси*, 2020. № 1 (87) С. 178 – 184.
9. Arefiev Serhii, Miahkykh Iryna, Piletska Samira, Sopilko Iryna. (2019) Inflation processes as determinants of development of the economic activity subjects: economic and legal aspects. Fifteenth Scientific and Practical International Conference “International Transport Infrastructure, Industrial Centers and Corporate

Методичні рекомендації

Правове забезпечення антикризового регулювання та антикризового управління в Україні та за кордоном. Особливості правового забезпечення антикризового регулювання управління в Україні у період післявоєнного стану. Злиття і поглинання Розробка програми санації підприємства (організації). Джерела фінансування антикризових заходів. Реструктуризація заборгованості. Санація кадрового потенціалу. Реорганізація. Злиття і поглинання. Класифікація основних типів злиття і поглинань. Історичні аспекти злиття компаній, основні мотиви. Аналіз ефективності злиття і поглинань. Специфічні особливості країн щодо проведення злиття та поглинання.

Види банкрутства. Судові процедури банкрутства. Спостереження. Права і обов'язки тимчасового керівника. Фінансове оздоровлення. Права і обов'язки адміністративного керівника. Особливості банкрутства авіапідприємств. Міжнародний опит банкрутства і санації підприємств.

Особливості управління персоналом в умовах кризи. Принципи управління персоналом(загальні, специфічні, приватні). Кадрова політика і її нові цінності в період кризи. Принципи формування команди антикризового управління. Основні функції антикризового менеджера.

Психолого-управлінська концепція кризових менеджерів. Механізми конфліктології в антикризовому управлінні. Класифікація конфліктів, причини їх виникнення. Управління конфліктами. Методи запобігання і вирішення конфліктів. Роль організаційної культури в антикризовому управлінні в умовах євроінтеграції. Актуальні проблеми управління персоналом в умовах розгортання кризових процесів на авіапідприємствах.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте правове забезпечення антикризового регулювання та антикризового управління в Україні та за кордоном.
2. Які особливості правового забезпечення антикризового регулювання управління в Україні у період післявоєнного стану.
3. Які специфічні особливості країн щодо проведення злиття та поглинання.
4. Визначте види банкрутства.
5. Прокоментуйте судові процедури банкрутства.
6. Які особливості банкрутства авіапідприємств.
7. Охарактеризуйте міжнародний опит банкрутства і санації підприємств.
8. Які особливості управління персоналом в умовах кризи.
9. Які принципи управління персоналом(загальні, специфічні, приватні).
10. Які основні функції антикризового менеджера.
11. Які методи запобігання і вирішення конфліктів.
12. Яка роль організаційної культури в антикризовому управлінні в умовах євроінтеграції.

13. Визначте актуальні проблеми управління персоналом в умовах розгортання кризових процесів на авіапідприємствах.

Тема №3: : Інновації в антикризовому управлінні і ризик-менеджмент

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів в умовах розгортання кризових процесів під впливом адаптаційних процесів післявоєнного стану економіки.

2. Використання системи збалансованих показників при оцінці кризових процесів на підприємстві.

3. Методи оцінки ефективності інвестиційних проєктів в умовах розгортання кризових процесів під впливом адаптаційних процесів післявоєнного стану економіки.

4. Зарубіжна практика антикризового управління. Актуальні проблеми антикризового управління на авіапідприємствах.

Література

1. Пілецька С. Т. Антикризове управління економічною стійкістю промислового авіапідприємства. : монографія. К. : Центр учбової літератури, 2014. 320 с.

2. Пілецька С.Т., Копча Ю. Ю., Камишна С. Ю. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>.

3. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ*. 2020. №12. С. 245–251. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-245-251>

4. Пілецька С.Т. Формування конкурентної стратегії аеропорту в умовах невизначеності. *Бізнес Інформ*. 2022. №10. С. 193–198. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-193-198>

5. Пілецька С. Т., Коритько Т.Ю. Методика комплексної оцінки антикризового потенціалу підприємства. *Економіка промисловості*. 2018. №3(83). С. 76 – 92.

6. Пілецька С. Т., Коритько Т.Ю. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки. Проблеми системного підходу в економіці : зб. наук. праць. – К. : НАУ, 2018. – Вип. 5(67). – С. 100–106.

7. Пілецька С.Т, Коритько Т.Ю. Система адаптивного управління підприємством в умовах мінливого зовнішнього середовища. *Бізнес Інформ*. 12 (491). 2018. С. 435 – 440.

8. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Інноваційний потенціал підприємства в системі антикризового управління. *Облік і фінанси*, 2020. № 1 (87) С. 178 – 184.

9. Arefiev Serhii, Miahkykh Iryna, Piletska Samira, Sopilko Iryna. (2019) Inflation processes as determinants of development of the economic activity subjects: economic and legal aspects. Fifteenth Scientific and Practical International Conference “International Transport Infrastructure, Industrial Centers and Corporate Logistics” (NTI-UkrSURT 2019) Volume 67. p. 7. URL: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196704001>

Методичні рекомендації

Суть, зміст і види ризиків. Класифікація ризиків. Особливості управління ризиками в антикризовому управлінні. Ризики притаманні авіаційним підприємствам. Методи і способи оцінки ризиків. Механізми управління ризиками. Інноваційний потенціал підприємства і його роль в антикризовому управлінні. Інновації як механізм підвищення антикризової стійкості. Завдання і зміст інвестиційної політики в антикризовому управлінні. Антикризова інвестиційна політика авіапідприємств. Джерела фінансування інвестиційної діяльності, методи фінансування. Методи оцінки ефективності інвестиційних проектів в умовах розгортання кризових процесів під впливом адаптаційних процесів післявоєнного стану економіки.

Оцінка ефективності антикризового управління. Критерії і показники успішного подолання кризи. Використання системи збалансованих показників при оцінці кризових процесів на підприємстві. Стратегічне управління в контексті системи контролінгу. Зарубіжна практика антикризового управління. Актуальні проблеми антикризового управління на авіапідприємствах.

Питання для самоконтролю

1. Які ризики притаманні авіаційним підприємствам.
2. Розкрийте сутність інноваційного потенціалу підприємства і його роль в антикризовому управлінні.
3. Розкрийте сутність інновацій як механізму підвищення антикризової стійкості.
4. Які джерела фінансування інвестиційної діяльності, методи фінансування.
5. Які методи оцінки ефективності інвестиційних проектів в умовах розгортання кризових процесів під впливом адаптаційних процесів післявоєнного стану економіки.
6. Оцінка ефективності антикризового управління. Критерії і показники успішного подолання кризи.
7. Використання системи збалансованих показників при оцінці кризових процесів на підприємстві.
8. Надайте зарубіжну практику антикризового управління.
9. Які актуальні проблеми антикризового управління на авіапідприємствах.

Тема №4: Вартість підприємства: сутність та складові

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Вартісне мислення
2. Особливості оцінки вартості авіапідприємств в умовах економічних перетворень та розвитку євроінтеграційних процесів.
3. Сучасні підходи до здійснення управління.
4. Ринкової вартості українських авіапідприємств.

Література

1. Пілецька С. Т. Антикризове управління економічною стійкістю промислового авіапідприємства. : монографія. К. : Центр учбової літератури, 2014. 320 с.
2. Ареф'єва О.В., Пілецька С.Т., Лістрова М.С. Економічний потенціал розвитку підприємства в системі управління його безпекою. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск № 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-3> URL : <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1791/1726>.
3. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємства. *Економічні студії*. 2020. Вип. 1 (27). С.146 – 151.
4. Пілецька С.Т., Устименко Д.В. Передові технології як складова цифрової економіки. III Між. науково-практичної інтернет-конференції «Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології» (2-4 бер. 2022). URL: <https://drive.google.com/file/d/1qsSk89sDABZRWiIt3da2CNaeK2xMH0JZ/view>
5. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Методика комплексної оцінки антикризового потенціалу підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці* : зб. наук. праць. К. : НАУ, 2018. Вип. 5(67). С. 100–106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2018_3_7
6. Пілецька С.Т., Копча Ю. Ю., Камишна С. Ю. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>
7. Korytko Tetyana, Piletska Samira, Arefieva Olena, Pidhora Yelizoveta, Fomichenko Inna. (2021) [The system of evaluating the effectiveness of employees motivation as a factor of the enterprise sustainable development](#). *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. Vol. 43, No. 4, pp. 545-554.
8. Piletska S., Arefiev S. (2020) The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. *JOURNAL OF CORPORATE RESPONSIBILITY AND LEADERSHIP*. Vol. 7, issue 4, pp.43–58. URL: <http://jcr.l.umk.pl/journal/archive>

Методичні рекомендації

Ринкової вартості українських авіапідприємств. Концепції ринкової вартості. Управління бізнесом на основі вартісної оцінки. Сучасні підходи до здійснення управління. Показник ринкової вартості компанії. Вартість бізнесу. Вартість майна.

Підходи до максимізації ринкової вартості підприємства. Підхід заснований на застосуванні до формування ринкової вартості майна компанії,

методу дисконтованих грошових потоків. Підхід заснований на аналізі пентаграми структурної перебудови підприємства. Процес формування ринкової вартості підприємства. Вартісне мислення.

Умови, за яких виникає вартість: попит, корисність, дефіцитність і можливість передачі прав власності. Нормативно розрахункова вартість. Балансова вартість. Первісна вартість. Переоцінена вартість. Залишкова вартість. Вартість відтворення. Вартість заміщення. Вартість майнового комплексу. Ліквідаційна вартість. Інвестиційна вартість. Споживча вартість. Страхова вартість. Утилізаційна вартість. Випадки щодо оцінці вартості підприємства. Взаємозв'язок суб'єктів господарювання та цілей оцінки.

Принципи оцінки вартості підприємства. Особливості оцінки вартості авіапідприємств в умовах економічних перетворень та розвитку євроінтеграційних процесів.

Питання для самоконтролю

1. Які концепції ринкової вартості вам відомі.
2. Розкрийте сутність управління бізнесом на основі вартісної оцінки.
3. Сучасні підходи до здійснення управління.
4. Які показники використовуються для оцінки ринкової вартості компанії.
5. Які підходи використовуються до максимізації ринкової вартості підприємства.
6. Розкрийте сутність підходу, заснованого на застосуванні до формування ринкової вартості майна компанії, методу дисконтованих грошових потоків.
7. Розкрийте сутність підходу, заснованого на аналізі пентаграми структурної перебудови підприємства.
8. Розкрийте сутність процесу формування ринкової вартості підприємства.
9. Розкрийте умови, за яких виникає вартість: попит, корисність, дефіцитність і можливість передачі прав власності.
10. Розкрийте сутність нормативно розрахункової вартості.
11. Розкрийте сутність балансової вартості.
12. Розкрийте сутність вартості відтворення.
13. Які принципи оцінки вартості підприємства.
14. В чому полягають особливості оцінки вартості авіапідприємств в умовах економічних перетворень та розвитку євроінтеграційних процесів.

Тема №5: Удосконалення та оптимізація бізнес-процесів підприємства

Питання (завдання) для самостійної роботи

1. Основні менеджмент-процеси щодо впровадження вартісно-орієнтованого менеджменту в організаційну систему підприємства, в т. ч. авіапідприємств.
2. Критерії ринкової вартості бізнесу.

3. Міжнародні методики визначення вартості бізнесу та впровадження сучасної системи вартісно-орієнтованого менеджменту.

4. Особливості вартісно-орієнтованого управління авіапідприємством в процесі відтворення економіки.

Література

1. Пілецька С.Т., Копча Ю. Ю., Камишна С. Ю. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. Формування стратегічних рішень при управлінні змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. №6. С. 108–117. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-6-108-117>.

2. Пілецька С. Т., Коритько Т. Ю., Храпач В. О. Управління фінансовою стійкістю підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки в умовах посилення інтеграційних процесів в економіці. *Бізнес Інформ*. 2020. №12. С. 245–251. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-12-245-251>

3. Пілецька С.Т. Формування конкурентної стратегії аеропорту в умовах невизначеності. *Бізнес Інформ*. 2022. №10. С. 193–198. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-10-193-198>

4. Ареф'єва О.В., Андриєнко М. М., Кравченко О. Р. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Економіка та суспільство*. 2019. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/journal-18/25-stati-18/2243-aref-eva-o-v-andrienko-m-m-kravchenko-o-r>.

5. Пілецька С.Т. Антикризове управління економічною стійкістю промислового авіапідприємства. : монографія. К. : Центр учбової літератури, 2014. 320 с.

7. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Методика комплексної оцінки антикризового потенціалу підприємства. *Економіка промисловості*. 2018. №3(83). С. 76 – 92.

8. Пілецька С.Т., Коритько Т.Ю. Ефективність управління підприємством, підходи та методи щодо її оцінки. Проблеми системного підходу в економіці : зб. наук. праць. К. : НАУ, 2018. Вип. 5(67). С. 100–106.

9. Пілецька С.Т., Коритько Т. Ю. Система адаптивного управління підприємством в умовах мінливого зовнішнього середовища. *Бізнес Інформ*. 12 (491). 2018. С. 435 – 440.

10. Пілецька С.Т., Ткаченко Є.В. Інноваційний потенціал підприємства в системі антикризового управління. *Облік і фінанси*, 2020. № 1 (87)' С. 178 – 184.

11. Романенко О. О. Еволюція підходів до стратегічного управління розвитком підприємства. *Управління розвитком : зб. наук. пр. / Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця*. Харків, 2016. № 4. С. 117–123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2016_4_19

12. Смерічевський С.Ф., Шаболтун Д. Економічні аспекти стратегічного розвитку потенціалу підприємства. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами» 21 жовтня 2021 р. Національний авіаційний університет. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/53371>

13. Arefieva O.V., Piletska S.T., Miahkykh I.M., Arefiev S.O. (2020). Development Of The Innovation Activity Of Enterprises In The Digital Economy. International Journal of Advanced Science and Technology, Vol. 29, No. 8s, pp. 2304-2311. URL: <http://sersc.org/journals/index.php/IJAST/article/view/14703>

14. Korytko Tetyana, Piletska Samira, Arefieva Olena, Pidhora Yelizoveta, Fomichenko Inna. (2021) [The system of evaluating the effectiveness of employees motivation as a factor of the enterprise sustainable development](#). Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. Vol. 43, No. 4, pp. 545-554.

15. Piletska S., Arefiev S. (2020) The mechanism of corporate management of the enterprise financial capacity. JOURNAL OF CORPORATE RESPONSIBILITY AND LEADERSHIP. Vol. 7, issue 4, pp.43–58. URL: <http://jcr.l.umk.pl/journal/archive>

Методичні рекомендації

Фактор вартості. Принципи створення система факторів вартості. Підходи до формування факторів: попит; доход; час; ризик; контроль; ліквідність; обмеження; співвідношення попиту і пропозиції; ризик отримання доходів; ступінь контролю над бізнесом і ступенем ліквідності активів. Система факторів вартості підприємства. Вартісно-орієнтований менеджмент. Управління вартістю підприємств. Ключові аспекти організаційної перебудови. Загальнокорпоративний, бізнесовий та функціональні рівні вартісноорієнтованого управління. Основні функції внутрішньогосподарського управління вартістю підприємства. Елементи системи управління вартістю підприємства. Взаємозв'язок між пріоритетними типами вартості, рівнями та елементами управління вартістю підприємства. Етапи впровадження системи вартісноорієнтованого управління на авіапідприємствах. Дерево важелів вартості.

Основні менеджмент-процеси щодо впровадження вартісно-орієнтованого менеджменту в організаційну систему підприємства, в т. ч. авіапідприємств. Критерій ринкової вартості бізнесу. Міжнародні методики визначення вартості бізнесу та впровадження сучасної системи вартісно-орієнтованого менеджменту. Управління, орієнтованого на вартість.

Особливості вартісно-орієнтованого управління авіапідприємством в процесі відтворення економіки.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть принципи створення система факторів вартості.
2. Назвіть підходи до формування факторів: попит; доход; час; ризик; контроль; ліквідність; обмеження; співвідношення попиту і пропозиції; ризик отримання доходів; ступінь контролю над бізнесом і ступенем ліквідності активів.
3. В чому сутність вартісно-орієнтованого менеджменту.
4. Методи управління вартістю підприємств.
5. Які ключові аспекти організаційної перебудови.

6. Розкрийте загальнокорпоративний, бізнесовий та функціональні рівні вартісноорієнтованого управління.
7. Основні функції внутрішньогосподарського управління вартістю підприємства.
8. Які елементи системи управління вартістю підприємства.
9. Надайте взаємозв'язок між пріоритетними типами вартості, рівнями та елементами управління вартістю підприємства.
10. Етапи впровадження системи вартісноорієнтованого управління на авіапідприємствах. Дерево важелів вартості.
11. Які основні менеджмент-процеси щодо впровадження вартісно-орієнтованого менеджменту в організаційну систему підприємства, в т. ч. авіапідприємств.
12. Назвіть критерії ринкової вартості бізнесу.
13. Надайте міжнародні методики визначення вартості бізнесу та впровадження сучасної системи вартісно-орієнтованого менеджменту.
14. Особливості вартісно-орієнтованого управління авіапідприємством в процесі відтворення економіки.